

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	การประเมินผลการดูแลผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูง โดยใช้รูปแบบความร่วมมือการบริหารการรักษาทาง ยาระหว่างแพทย์และเภสัชกรในศูนย์สุขภาพชุมชน อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่	
ชื่อผู้เขียน	นางสาวณัฐจิรา จันทรรคณา	
ปริญญา	เภสัชศาสตรมหาบัณฑิต (เภสัชกรรมคลินิก)	
คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	อ.ดร.อรุณรัตน์ ลักขณศิริ ผศ.ดร.สุระรอง ชินวงศ์ ผศ.ดร.รัตนภรณ์ อาวิพันธ์	ประธานกรรมการ กรรมการ กรรมการ
	บทคัดย่อ	

การขาดแคลนบุคลากรแพทย์ทำให้ศูนย์สุขภาพชุมชนหลายแห่งไม่สามารถได้รับการดูแลโดยตรงจากแพทย์ ดังนั้นการศึกษาเชิงกึ่งทดลองในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลการดูแลผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงของทีมสหสาขาวิชาชีพโดยใช้รูปแบบความร่วมมือการบริหารการรักษาทางยาระหว่างแพทย์และเภสัชกร (Collaborative Drug Therapy Management, CDTM) ณ ศูนย์สุขภาพชุมชนยังเมิน (กลุ่มศึกษา) เปรียบเทียบกับการดูแลแบบปกติซึ่งผู้ป่วยได้รับการดูแลจากทีมแพทย์และ/หรือพยาบาล ณ ศูนย์สุขภาพชุมชนจ้าวเดมา (กลุ่มควบคุม) ซึ่งผู้ป่วยที่เข้าร่วมการศึกษาในทั้งสองกลุ่มไม่สามารถควบคุมความดันโลหิตได้อย่างต่อเนื่อง 3 ครั้งก่อนการศึกษา โดยหลังการเข้าร่วมการศึกษามีการติดตามผลการควบคุมความดันโลหิตอย่างต่อเนื่องจำนวน 3 ครั้ง ภายในระยะเวลาอย่างน้อย 4 เดือน

เมื่อสิ้นสุดการศึกษามีผู้ป่วยในกลุ่มควบคุม จำนวน 31 คน (ชาย 14 คน หญิง 17 คน) อายุเฉลี่ย 58.6 ± 10.9 ปี ระยะเวลาที่ได้รับการวินิจฉัยความดันโลหิตสูง 3.9 ± 2.4 ปี มีผู้ป่วยร้อยละ 43

ที่ควบคุมความดันโลหิตได้ 2 ใน 3 ครั้งก่อนการศึกษา และผู้เข้าร่วมในกลุ่มศึกษาจำนวน 32 คน (ชาย 12 คน หญิง 20 คน) อายุเฉลี่ย 61.1 ± 12.5 ปี ระยะเวลาที่ได้รับการวินิจฉัยความดันโลหิตสูง 4.5 ± 2.9 ปี มีผู้ป่วยร้อยละ 46 ที่ควบคุมความดันโลหิตได้ 2 ใน 3 ครั้งก่อนการศึกษา ลักษณะของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > 0.05$)

ผลการศึกษาทางคลินิก ผู้ป่วยจำนวน 14 คน (ร้อยละ 43.8) และ 10 คน (ร้อยละ 32.2) ในกลุ่มศึกษาและกลุ่มควบคุมตามลำดับที่สามารถควบคุมความดันโลหิตได้ตามเป้าหมาย ($BP < 140/90$ มิลลิเมตรปรอท) อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอตลอดการศึกษาทั้ง 3 ครั้ง พบว่าจำนวนผู้ป่วยที่สามารถควบคุมความดันโลหิตได้อย่างต่อเนื่องในทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p = 0.348$)

ผลการประเมินทางมนุษย์ด้าน (1) ความพึงพอใจของผู้รับบริการ ก่อนและหลังการศึกษา พบว่ากลุ่มศึกษามีคะแนนความพึงพอใจสูงขึ้นในทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) ขณะที่กลุ่มควบคุมมีคะแนนความพึงพอใจลดลง แต่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > 0.05$) (2) คุณภาพชีวิตทั่วไปแบบ SF-36 พบว่าไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > 0.05$) ในทุกมิติระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มศึกษา

ผลการประเมินปัญหาจากการรักษาด้วยยา พบว่าจำนวนปัญหาจากการรักษาด้วยยาสำหรับผู้ป่วยในกลุ่มควบคุมลดลงร้อยละ 28.2 (จาก 71 เหลือ 51 ปัญหา) และในกลุ่มศึกษาลดลงร้อยละ 68.6 (จาก 51 เหลือ 16 ปัญหา) ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบจำนวนปัญหาที่ได้รับการแก้ไขจากการรักษาด้วยยาทั้งสองกลุ่มพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$)

จากการศึกษาครั้งนี้สรุปได้ว่า การดูแลผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงของทีมสหสาขาวิชาชีพ โดยใช้รูปแบบความร่วมมือการบริหารการรักษาทางยาระหว่างแพทย์และเภสัชกร (Collaborative Drug Therapy Management, CDTM) สามารถช่วยควบคุมความดันโลหิตได้อย่างต่อเนื่อง ไม่แตกต่างจากการดูแลโดยทีมแพทย์และ/หรือพยาบาลที่ได้ดำเนินการดูแลผู้ป่วย โดยผู้รับบริการมีความพึงพอใจเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้การมีเภสัชกรเข้าไปมีส่วนร่วมในการดูแลผู้ป่วย สามารถลดปัญหาจากการรักษาด้วยยาและดูแลการใช้ยาได้อย่างเหมาะสมมากยิ่งขึ้น ดังนั้นการดำเนินงานที่ศูนย์สุขภาพชุมชน โดยใช้รูปแบบ CDTM และที่บ้านอย่างต่อเนื่อง จะช่วยให้ผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงที่ศูนย์สุขภาพชุมชนในเขตอำเภอสะเมิง ได้รับการดูแลรักษาอย่างทั่วถึงมากขึ้น

Thesis Title	Evaluation of Hypertensive Patients Care Using Collaborative Drug Therapy Management Between Physician and Pharmacist in Primary Care Unit, Amphoe Samoeng, Changwat Chiang Mai	
Author	Miss Natthira Chantharakhana	
Degree	Master of Pharmacy (Clinical Pharmacy)	
Thesis Advisory Committee	Dr.Aroonrut Lucksiri	Chairperson
	Asst.Prof.Dr. Surarong Chinwong	Member
	Asst.Prof.Dr. Ratanaporn Awiphan	Member

ABSTRACT

The insufficiency of the general practitioner in the community hospital results in the lack of a direct care by the physicians at some primary care units (PCUs). Thus, the objective of this quasiexperimental study was to evaluate the outcomes of hypertensive patient care provided by the multidisciplinary team using the Collaborative Drug Therapy Management (CDTM) at Youngmoen PCU in comparison with the usual care at Ngiewtao PCU. The CDTM was a process of health services which allows pharmacists to work under an authorization protocol by the physicians. While, a usual care was a directly health services provided by physicians and/or nurses. The patients were included if they were reported for at least one episode of the uncontrolled blood pressure from the three consecutive visits within 4-month period prior to the study enrollment.

At the completion of the study, there were 32 hypertensive patients (12 males and 20 females) in the study group. Their average age was 61.1 ± 12.5 years. The average time of hypertension being diagnosed was 4.52 ± 2.9 years. Forty-six percent of them had blood pressure controlled during 2 out of 3 visits prior to the enrollment. On the other hand, there were 31 hypertensive patients (14 males and 17 females) in the control group. Their average age \pm SD was 58 ± 10.9 years and the average time being diagnosed with hypertension was 3.9 ± 2.4 years. Fortythree percent of the patients had blood pressure controlled 2 out of 3 visits prior to the enrollment. There is no statistically significant difference in the baseline characteristics between both groups.

Regarding the clinical outcome results, 14 patients (43.8%) and 10 (32.2%) in the study and control groups, had blood pressure controlled on the target during the study period (i.e., blood pressure $< 140/90$ mmHg within the 3 consecutive visits), respectively. However, there is no statistically significant difference in the numbers of patients who had well-controlled of blood pressure consecutively from both groups.

According to the humanistic outcomes showed that (1) the satisfaction of health care services provided in the study group increased in all of the domains. The satisfactory scores of the services were statistical difference as compare to the baseline ($p < 0.05$). Contrary, the satisfactory scores in the control group decreased in all of the domains. The evaluation of the Drug Therapy Problems (DTPs) revealed that there was 68.6% reduction of the DTPs in the study group (from 51 to 16 problems) as compared to 28.2% reduction of the DTPs in the control group (from 71 to 51 problems). The numbers of problems solved during the study were statistically higher in the study group as compared to the control group.

In conclusion, the results of this study showed that the hypertensive patient care performing by the CDTM has improved maintenance of the blood pressure control among the PCU patients. There is no significant difference of blood pressure control improving between a usual care group and the CDTM group. Besides, the satisfactory scores of the health care services provided by the CDTM group were significantly increased as compare to the baseline. Furthermore, having pharmacists working in collaboration with the health team enhanced the appropriateness of medication use. Therefore, the hypertensive patients will receive a benefit from continuation of care using the CDTM at the PCUs.